

La Geografia: una ciència antiga, una professió nova

Xavier MATEU i LLEVADOT
Xavier SANCLIMENS i SOLERVICENS
Associació de Geògrafs Professionals de Catalunya

«...allò que no es pot salvar són els errors que en obrar per manca de visió geogràfica es puguin cometre. Per exemple: a Barcelona hom volgué establir unes noves rondes que permetessin la travessia fàcil i ràpida de la ciutat, pel tràfic en augment. Doncs bé, s'obrí la primera des de l'àrea del Port Franc; ha dividit Sant Gervasi, ha abonyegat la plaça Lesseps i s'ha encallat cap al Guinardó. No s'havia parat esment en el solc tectònic que separava els serrats de la Rovira de la serralada del Tibidabo, que una carretera seguia, i s'ha deixat que n'urbanitzessin les vores, bo i estrenyent-la.

Això en el camp urbanístic. En el marc demarcacional s'han fet estudis divisionistes sense parlar esment ni en la fisiografia del Principat ni en el substrat humà que porta, com la veu de les relacions socials ho manifesten. Es planeja bo i fent càlculs a base de distàncies entre els llocs, nombre d'habitants locals i xifres d'afers, com si una nació multiseccular fos una taula rasa o hagués estat colonitzada».

Fragment extret del discurs de **Pau Vila i Dinarès** llegit en l'acte d'investidura com a doctor **honoris causa** de la Universitat Autònoma de Barcelona a l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials de Sabadell el dia 21 de novembre de 1979.

1. La professió de geògraf

La imatge que a primera vista sol tenir la gent del geògraf és la d'un personatge amb el cap ple de coneixements territorials, que sap «on és tot», les capitals del món, els rius, les muntanyes, els caps i les badies, tal vegada un savi una mica despistat, com en Paganel d'*Els fills del Capità Grant*, de Jules Verne.

En certa manera, és lògic que sigui així, ja que la geografia és, per a la major part de la població, una assignatura escolar, prou empipadora de vegades, que el mestre de torn feia estudiar, a l'escola, d'una manera mecànica i repetitiva, davant d'un mapa d'Espanya enrotllable, tronat i vell, que passava de classe en classe per tal que els alumnes aprenguessin el sistema muntanyosós, el riu i les províncies. El mestre de geografia, evidentment més mestre que no pas geògraf, és, doncs, la imatge més viva que es té comunament de la nostra ciència i de la nostra professió.

No obstant això, aquesta imatge no coincideix gens amb la dels geògrafs que avui dia exerceixen la seva activitat en els diferents camps professionals en què actuen. La geografia continua essent, naturalment, una assignatura escolar, però n'han canviat substancialment els mètodes i els objectius, cada vegada menys és una matèria únicament descriptiva, i en canvi se'n potencien els aspectes analítics i interpretatius. Continua essent també com des de fa ja força anys, una disciplina universitària, amb diferents camps d'actuació i especialitzacions —geografia física i humana, i dins d'aquesta, l'econòmica, la regional, la urbana, la rural, l'aplicada a la planificació, la cartografia, etc—, cada vegada més individualitzada i autònoma respecte d'altres disciplines, com per exemple la història, que fins fa poc constituïa fins i tot un marc en el qual la geografia jugava un paper complementari.

Però, a més, en els darrers quinze anys, amb un notable retard respecte als altres països d'Europa i d'Amèrica, alguns geògrafs han començat també a Catalunya a exercir la seva professió fora del món de l'ensenyament. I molt recentment s'han incrementat d'una manera realment important. Actualment, són més d'un centenar els geògrafs que treballen en els diferents àmbits i especialitats de la geografia aplicats a l'activitat professional. Aproximadament la meitat ocupen plaça especialitzada a diferents administracions públiques —Generalitat, diputacions, consells comarcals, entitats metropolitanes, ajuntaments—, d'altres treballen en centres d'estudis o empreses consultores i, finalment, encara n'hi ha d'altres que han constituït empreses pròpies, que duen a terme projectes i treballs per encàrrec de l'Administració pública, d'empreses o de particulars.

El paper del geògraf professional no sol ser, com creien alguns teòrics d'aquesta disciplina abans de la seva existència, el de «fer la síntesi» de diferents treballs pluridisciplinaris dels diferents professionals —geòlegs, economistes, sociòlegs, advocats, enginyers, etc.—, amb la qual cosa, i per la seva pretesa formació enciclopèdica, el geògraf se situaria «per damunt» de tots els especialistes. Ben al contrari, la seva funció dins d'un equip multidisciplinari sol concretar-se a copsar els fenòmens més a ras de terra, més intuïtivament, fent servir, ben cert, mètodes científics com el que més, però també treball de camp, en el territori, prop dels esdeveniments, sense perdre mai el contacte directe ni amb el medi natural ni amb l'humà, en la més àmplia accepció dels termes.

Així, en un lapse relativament curt de temps (menys de deu anys), el geògraf ha passat de ser gairebé un perfecte desconegut per a les altres professions que treballen en aspectes territorials a ser plenament reconegut i fins i tot diríem que, en molts casos, apreciat per les seves aportacions.

Els instruments que utilitza depenen de l'especificitat del seu treball, però gairebé en tots els casos es mou entre elements que tenen a veure amb noves tecnologies i que exigeixen un alt nivell de preparació: sistemes d'informació territorial, paquets informàtics de

tractaments gràfics, *plòters*, sistemes estereoscòpics, per als quals es requereix un nivell adequat de coneixements i de preparació, i alhora tenir inquietuds pel reciclatge permanent i la formació continuada, per tal d'estar sempre al dia i preparat per a les exigències d'un mercat de treball que dia a dia es va eixamplant.

2. La formació del geògraf avui

El geògraf forja el seus coneixements bàsics de la disciplina a la Universitat, com qual-sevol altre tècnic dels anomenats superiors. La carrera de geografia dura cinc cursos, i a Espanya es pot estudiar a 26 universitats, més els respectius col·legis universitaris.

Ara bé, a diferència de la majoria de les altres ciències, la seva institucionalització com a disciplina independent és encara força recent. Aquesta característica fa que els dissenys curriculars variïn molt d'una universitat a l'altra. Estudis que s'han fet en aquest sentit mostren que els departaments de Geografia de les diferents universitats espanyoles programen i imparteixen anualment unes 150 assignatures diferents.

Aquest fet comporta avantatges per als estudiants, que poden escollir —en unes universitats més que a d'altres— entre un ampli ventall d'assignatures, a diferència del que passa amb altres disciplines consolidades des de més antic (dret, medicina, arquitectura, etc.), amb programes més rígids.

En el primer cicle (1r, 2n i 3r curs) les assignatures solen ser de caràcter general, i normalment algunes són obligatòries i fonamentals (Geografia Física, Geografia Humana, Geografia Regional, Geografia d'Espanya, Geografia Urbana, Geografia Rural, Demografia, etc.). Però cap al segon cicle, en general, el nombre d'optatives augmenta molt i s'especialitza. En algunes universitats destaquen les assignatures enfocades al desenvolupament aplicat i professional de la disciplina, i també a les seves tècniques instrumentals, amb matèries com Tècniques Professionals, Anàlisi i Planificació Territorial, Cartografia, Fotointerpretació, Economia i Planificació, Ordenació del Territori, Models en Geografia, Informàtica, etc.

Els departaments de Geografia solen estar emplaçats a les Facultats de Filosofia i Lletres (algunes universitats tenen, això no obstant, facultats de Geografia i Història), però això no és obstacle perquè els coneixements tècnics necessaris i l'aplicació pràctica adient per als geògrafs es desenvolupin d'una manera cada cop més adequada. Així, en pocs anys els diferents departaments s'han equipat amb instal·lacions com laboratoris de geografia física, cartoteques, maquinària òptica i electrònica especialitzada, suports informàtics complexos, etc., i, si bé encara no situen la formació dels geògrafs al nivell de les universitats de certs països d'Europa i d'Amèrica, s'han fet progressos importants.

El fet que els estudis de geografia estiguin ubicats en el marc més ampli de les facultats de Filosofia i Lletres o Geografia i Història comporta també avantatges significatius, ja que els estudiants poden completar la seva formació amb assignatures d'altres disciplines, cosa que, a banda que normalment és en alguna mesura obligatori, és molt interessant per al geògraf professional, per tal com cal tenir en compte que amb molta freqüència l'activitat laboral es realitza en el marc d'equips pluridisciplinars.

Un element interessant a tenir en compte és que els estudis de Geografia, a diferència d'altres carreres universitàries, no estan gaire massificats. Excepte en alguns cursos de primer o segon any, quan és més fàcil de coincidir en un sol grup alumnes de geografia i d'història, per exemple, són rars els grups que superen els vint estudiants. Això permet una adequada utilització de l'equipament tècnic i informàtic disponible a les universitats, que normalment no està preparat per a grups massius.

La formació del geògraf pot continuar després de la llicenciatura amb els estudis de tercer cicle, que en els darrers cinc o sis anys s'han renovat completament. Es pot optar per la realització de *màster*, per a obtenir crèdits per a cursos i recerques, o del doctorat, que exigeix, a més, la confecció d'una tesi doctoral. És habitual que aquests cursos es realitzin en compaginació amb el treball, ja sigui en l'ensenyament o en les modalitats professionals pròpiament dites. També és habitual compartir aula o recerca en el marc dels estudis de tercer cicle amb professionals d'altres matèries, principalment economistes, advocats, arquitectes i enginyers —sobretot aquells que van enfocats a la planificació i a l'ordenació del territori.

Algunes disciplines instrumentals, com per exemple, la cartografia, requereixen coneixements especialitzats de matèries específiques, com la informàtica, la matemàtica, la física, la geodèsia, la tecnologia aplicada a les arts gràfiques, etc. per la qual cosa és gairebé indispensable la formació complementària per realitzar unes activitats que són també pluridisciplinàries.

La formació del geògraf professional és necessàriament un procés obert, que exigeix permanentment reciclatge i posada al dia, i per això molts geògrafs participen regularment en els nombrosos congressos, jornades, actes de debat, etc. que s'organitzen, en el país i a fora, sobre diferents temes que afecten el territori i les activitats humanes que són objecte de l'estudi i de l'activitat professional dels geògrafs i d'altres disciplines.

3. L'activitat del geògraf

L'activitat del geògraf en la seva pràctica professional s'insereix en una àmplia varietat de camps d'actuació que se situen des de la climatologia a la delimitació d'espais funcionals i dels estudis d'impacte ambiental a les tècniques editorials. En aquest apartat es descriuen només uns exemples dels camps d'activitat que s'efectuen en cada un d'ells.

Cartografia

La cartografia és un dels camps on tradicionalment els geògrafs tenen una àmplia participació. Les tècniques actuals de realització cartogràfica juntament amb la gran quantitat d'informació disponible han transformat totalment el procés de producció cartogràfica. En aquest procés el geògraf participa als més diversos nivells, des de la recopilació de dades de camp al control dels processos d'edició i distribució, passant pel disseny i realització dels productes cartogràfics, la selecció d'escala i formats o la verificació de la informació.

Fotointerpretació

El recobriment aeri de tot el territori permet extreure i seleccionar dades relatives als camps més diversos de l'activitat humana i dels processos naturals. En aquesta activitat el geògraf participa tant en el procés de producció de la documentació com en el seu procés d'interpretació, tot plegat al servei de les activitats d'anàlisi i planificació.

Teledetecció

El desenvolupament de les noves tecnologies en matèria de sensors remots ofereix unes possibilitats d'anàlisi territorial insospitables fa només uns pocs anys. La feina del geògraf en aquest camp d'activitat consisteix a seleccionar i tractar la informació recollida pels satèl·lits especialitzats per tal d'obtenir imatges que són uns valuosos instruments de treball per detectar tant els processos evolutius que es produeixen en el medi natural com l'impacte de les activitats humanes.

Estudis toponímics

La formació humanística que rep el geògraf, juntament amb la formació tècnica, li permet d'actuar en camps com els estudis toponímics, en els quals llengua, història i territori es fonen com en un gresol. Els geògrafs treballen, juntament amb d'altres professionals, en la fixació dels topònims a les bases cartogràfiques, mitjançant treball de camp i anàlisi de documentació escrita.

Meteorologia i climatologia

En el camp de la meteorologia els geògrafs treballen en el control de la xarxa d'observatoris meteorològics, mentre que en climatologia desenvolupen els aspectes de climatologia descriptiva, sinòptica i de predicció estadística del temps. També treballen en la predicció diària del temps i en la modelització de la distribució de les observacions meteorològiques per al disseny de les xarxes d'observatoris.

Prevenició de riscos de catàstrofes

La caiguda d'allaus o les avingudes de rius, per posar només uns exemples, són catàstrofes naturals que no sempre es poden evitar però que actualment poden prevenir-se, i se'n poden mitigar els efectes destructors mitjançant una metodologia correcta d'estudi que integri l'anàlisi de variables naturals i la seva incidència en el desenvolupament de les activitats humanes.

Protecció civil

La legislació actual obliga diversos nivells de l'Administració pública a actuar en matèria de protecció civil. L'estructura dels assentaments de població, la xarxa de comunicacions, la localització d'indústries potencialment perilloses són, entre molts altres, elements que s'han de conjugar per tal de preveure possibles accidents i la manera més convenient d'actuar els serveis públics per tal de donar resposta eficaç i immediata a qualsevol possible accident amb impacte generalitzat.

Gestió del medi ambient

La nova normativa i la creixent sensibilitat social en matèria de conservació del medi ambient demana, cada vegada més, tècnics especialitzats en gestió del medi ambient i planificació dels recursos naturals. Aquest espai laboral inclou camps tan diversos com la delimitació d'espais naturals, l'elaboració de plans de gestió, estudis sobre contaminació o estudis de localització de plantes de tractament de residus.

Estudis d'impacte ambiental

La construcció de les grans obres d'infraestructura, així com totes les actuacions que afecten espais naturals protegits, han d'anar acompanyades d'estudis prospectius que avaluin el possible impacte ambiental sobre l'entorn i aportin elements per a la selecció de les alternatives més respectuoses amb el medi. Els estudis d'impacte ambiental han d'integrar una àmplia diversitat de variables que afecten el medi físic i l'activitat humana.

Planificació d'estadístiques

La realització de determinades estadístiques, tals com padrons i censos —de població, d'habitatges, d'activitat industrial, agrària o de serveis— comporten la interrelació entre variables socio-econòmiques i unitats territorials. Els geògrafs intervenen en aquest procés tant a l'hora d'establir i identificar les unitats territorials de referència com a l'hora de dissenyar, executar i controlar els projectes estadístics.

Demografia i estudis de població

Els estudis de població són un dels camps d'activitat tradicionals dels geògrafs. Les anàlisis històriques i de prospectiva o els estudis d'estructura i d'evolució ocupen un bon nombre de professionals. Cada vegada més els treballs de planificació dels més diversos àmbits generen demandes específiques d'anàlisis demogràfiques de territoris determinats.

Estudis urbans

Els estudis urbans són el pas previ a la planificació urbanística i permeten la programació de les actuacions de planificació. Els dèficits en serveis locals, la integració dels diversos barris d'una ciutat o el disseny de noves polaritats ocupen l'atenció dels professionals per tal de plasmar-ho posteriorment sota la forma d'actuacions urbanístiques o socio-econòmiques.

Urbanisme

El camp de l'urbanisme pel seu component essencialment territorial, obre un ampli camp d'actuació. En l'estadi de planejament el geògraf participa en l'elaboració i la redacció de les memòries de les diferents figures de planejament, i en la realització dels estudis complementaris i dels plànols d'informació i d'ordenació. En l'etapa de gestió el treball del geògraf es concreta en la formació urbanística i en la participació en l'execució de les figures de planejament.

Estudis de localització d'activitats

L'evolució del model territorial, així com la incorporació de noves formes d'activitat en els sectors productius i de nous patrons en el sector dels serveis, imposa la necessitat de cercar ubicacions diferents a les tradicionals. Per proposar aquestes localitzacions cal elaborar models que incorporin, entre d'altres variables, les dades actuals —i contínuament canviant— relatives a disponibilitat, preus i equipament del sòl, accessibilitats, mercat laboral i vinculació a les noves xarxes de difusió.

Estudis agraris

El sector agrari és un dels sectors productius que està experimentant una transformació més radical, derivada de la integració a l'Europa comunitària —que imposa un nou marc de comportament— i que està fent trontollar un sector amb greus problemes estructurals. En aquest àmbit s'intervé en l'anàlisi dels processos de canvi d'ús del sòl, en l'aprofitament dels espais marginals, en la introducció d'activitats complementàries en espais agraris marginals —pluriactivitat— o en l'estudi de la difusió de noves tècniques.

Planificació territorial

Amb la consolidació del model democràtic que regeix l'actuació de les administracions públiques ha calgut cobrir dèficits històrics en matèria de planificació territorial i, a poc a poc, la improvisació ha anat deixant pas a la planificació. Els geògrafs participen en l'elaboració dels plans i programes més significatius d'aquesta etapa, entre els quals hem de destacar els Plans Comarcals de Muntanya i el Pla Territorial de Catalunya.

Planificació d'inversions públiques

La planificació de les inversions públiques, especialment en els ens de caràcter supramunicipal, demana que, a les anàlisis de cost i benefici, s'hi sumin anàlisis de reequilibrament territorial d'impacte ambiental. En els plans de cooperació amb les administracions locals, ja siguin autonòmics —Pla d'Obres i Serveis—, ja siguin locals supramunicipals —plans i programes de les diputacions—, cal fixar estàndars de dotació i realitzar anàlisis de dèficits, abans de fixar les prioritats d'actuació i de seleccionar els projectes que s'han de subvencionar.

Planificació i gestió de serveis

La prestació dels serveis des dels diversos nivells de les administracions públiques implica la delimitació d'unes àrees funcionals i la selecció de les formes de prestació de serveis que millor s'adeqüin a cada realitat concreta. En l'àmbit municipal aquests serveis estan regulats per la legislació vigent, que prescriu uns serveis mínims obligatoris segons la grandària del municipi en qüestió, i estan condicionats per la demanda social, en una reivindicació permanent de la millora de la qualitat de vida.

Salut pública

Les actuacions en matèria de sanitat cada vegada donen més importància a la medicina preventiva i assistencial. El geògraf té un ampli camp d'actuació en matèria de salut públi-

ca pel que fa als estudis epidemiològics, a la planificació hospitalària i d'àrees de salut i a la planificació de la prestació de serveis sanitaris en àrees especials —àrees rurals de baixa densitat i comarques de muntanya.

Delimitació d'espais funcionals

Els àmbits funcionals idonis per a la prestació d'un determinat servei varien segons les característiques d'aquest i les del territori per al qual es delimiten. Per a cada escala i per a cada tipus de servei cal recórrer a indicadors diferents per tal de delimitar les demarcacions, sense caure en l'error de generalitzar les variables emprades. L'elaboració del mapa escolar o dels diversos mapes assistencials, per posar només uns exemples, responen a metodologies diferents.

Turisme

La planificació de les activitats turístiques no es pot fer sense prestar atenció d'una manera escrupulosa a la protecció del medi ambient i a la prevenció dels impactes socials. D'altra banda l'evolució del sector demana una oferta diversificada que incorpori la difusió de nous atractius naturals i nous itineraris.

Delimitació territorial municipal

La Generalitat de Catalunya té competències per actuar en la resolució de conflictes de límits entre municipis. Els geògrafs treballen a la Generalitat de Catalunya i al servei dels ajuntaments afectats en temes d'agregacions i segregacions de municipis i de creació d'entitats municipals descentralitzades. També intervenen en assessorament i gestió d'alteracions de límits municipals, de delimitació, d'atermenament i d'amollonament dels termes.

Demarcacions territorials

La implantació de la divisió administrativa comarcal que ordena la legislació de règim local vigent a Catalunya comporta, també, l'adequació d'aquests ens locals a l'estructuració real que configuren les relacions interterritorials; així mateix, la mateixa legislació preveu que Catalunya s'estructuri en regions. La Comissió de Delimitació Territorial de Catalunya compta amb el suport tècnic de geògrafs per desenvolupar les tasques que té encomanades.

Treballs editorials

La redacció de textos generals destinats a obres de divulgació com enciclopèdies o geografies descriptives, així com les obres temàtiques, monografies i articles d'actualitat són els treballs que habitualment realitzen els geògrafs per a les empreses editorials. També desenvolupen treballs de coordinació editorial i tenen un ampli camp d'actuació en tot allò que fa referència a la selecció i preparació de cartografia per publicacions —assessorament cartogràfic, recerca d'informació gràfica i estadística, elaboració d'esbossos, normalització, correcció i retolació de toponímia, actualització de mapes temàtics i realització de gràfics, mapes i plànols acabats a nivell de fotolits.

4. L'ocupació del geògraf

Al marge de les activitats docents, en l'actualitat els geògrafs desenvolupen la seva activitat professional al servei de l'Administració pública, de les empreses consultores i de les empreses de serveis. També hi ha empreses tècniques i consultores formades essencialment per geògrafs. A Catalunya actualment els geògrafs són presents com a professionals a l'Administració de la Generalitat i a les diverses instàncies de l'Administració local (municipis, consells comarcals, entitats metropolitanes i diputacions).

Pel que fa a la *Generalitat de Catalunya*, hi ha geògrafs treballant en sis departaments i en dos instituts. El *Departament de Política Territorial i Obres Públiques*, per les característiques del treball que s'hi desenvolupa és el que compta amb un major nombre de geògrafs. En aquest departament hi ha geògrafs a la *Direcció General de Planificació i Acció Territorial*, que treballen al *Servei d'Acció Comarcal*, on, entre d'altres actuacions, s'elaboren i es gestionen els Plans Comarcals de Muntanya, i al *Servei de Planificació Territorial*, on s'elabora el Pla Territorial de Catalunya; també hi ha geògrafs a la *Direcció General d'Urbanisme* i als *Serveis Territorials de Tarragona* d'aquesta mateixa direcció general.

Finalment, pel que fa al *Departament de Política Territorial i Obres Públiques*, hi ha geògrafs treballant a dos instituts autònoms vinculats a aquest departament; es tracta de l'*Institut Cartogràfic de Catalunya*, on hi ha una àmplia presència de geògrafs que treballen en els més diversos aspectes relacionats amb la cartografia i l'anàlisi territorial i l'*Institut Català per al Desenvolupament del Transport*.

Al *Departament de Governació* hi ha geògrafs al *Servei de Demarcacions Territorials*, que treballen en matèria de delimitació territorial i en el manteniment dels mapes municipal i comarcal de Catalunya, i al *Servei d'Anàlisi i Programació* on s'elabora el Pla Director d'Inversions Locals de Catalunya, tots dos serveis de la *Direcció General d'Administració Local*.

Hi ha també, geògrafs treballant en prevenció d'incendis forestals a la *Direcció General del Medi Natural* del *Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca*, i a la *Direcció General de Programació Econòmica* del *Departament d'Economia i Finances*, on es realitzen tasques de programació i gestió de les inversions del Fons Europeu de Desenvolupament Regional de la Comunitat Econòmica Europea. Finalment, pel que fa a la Generalitat, hi ha geògrafs que treballen al *Gabinet Tècnic del Departament de Cultura* i al del *Departament d'Indústria i Energia*.

Pel que fa a l'Administració local d'àmbit supramunicipal, hi ha geògrafs treballant a la *Diputació de Barcelona*, al *Servei de Cooperació Municipal* i al *Servei de Parcs Naturals*. També hi ha geògrafs treballant a la *Diputació de Girona* i a la *Diputació de Tarragona* i als consells comarcals de la *Garrotxa*, del *Tarragonès*, del *Pla d'Urgell* i del *Vallès Occidental*; en aquestes dues darreres comarques el mateix gerent del consell té formació de geògraf. Sense deixar aquest àmbit hi ha, finalment, geògrafs a la *Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona* que treballen en gestió i tractament d'informació de base i anàlisis específiques, relatives a l'àrea i la Regió Metropolitana.

En l'àmbit estrictament municipal els geògrafs són presents, entre d'altres, a l'*Ajuntament de Barcelona*, —a l'*Àrea de Joventut*, a la *Regidoria de Relacions Territorials* i al *Districte de Ciutat Vella*— al *Departament Tècnic de Serveis Municipals* de l'*Ajuntament de Terrassa*, a l'*Àrea de Programació, Planificació i Coordinació* de l'*Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat* a l'*Ajuntament de Reus* i al *Gabinet d'Alcaldia* de l'*Ajuntament de Valls*. També hi ha geògrafs treballant per al *Comitè Organitzador Olímpic Barcelona '92*. Actuen també, com a assessors de qüestions puntuals relacionades amb temes de delimitació i de gestió de serveis municipals a molts altres ajuntaments.

Finalment, pel que fa a l'Administració pública els geògrafs són presents a l'Administració perifèrica de l'Estat, concretament al *Centre Meteorològic Zonal de Barcelona*, que depèn del *Ministeri de Transports, Turisme i Comunicacions*.

Pel que fa a les empreses consultores i de serveis, els geògrafs són presents, entre altres, al *Centre d'Estudis Demogràfics*, al *Centre d'Estudis de Planificació (CEP)*, al *Centre Internacional d'Estudis Urbans*, a *GEOTEC, Estudis i Projectes Geogràfics*, a *Imagen, Cartografía y Diseño (ICD)*, a l'*Institut d'Estudis Metropolitans* i al *Servei d'Enginyeria del Transport (SET)*, de Barcelona, i a *Espai-Grup*, de Tarragona. També hi ha geògrafs treballant a despatxos d'urbanisme i d'altres que practiquen l'exercici lliure de la professió i intervenen en les més diverses matèries relacionades amb el seu camp de coneixement.

5. L'Associació de Geògrafs Professionals de Catalunya

L'any 1988, es va constituir l'Associació de Geògrafs Professionals de Catalunya, que és una societat que aplega la major part dels geògrafs que, a Catalunya, desenvolupen tasques professionals no docents tant en l'àmbit privat com en l'Administració pública.

L'Associació és oberta i té interès a arribar a tots els geògrafs interessats en la temàtica de la geografia aplicada exercida professionalment, tant si actualment hi estan treballant directament com si treballen en la docència o en altres activitats. Per tal de mantenir el caràcter professional de l'Associació es demana la titulació de llicenciat en Geografia, en qualsevol de les diverses formes que emeten aquesta titulació les diferents universitats. Entre els associats hi ha també professors universitaris i docents d'ensenyament primari i secundari, així com estudiants de tercer cicle i joves llicenciats.

L'activitat dels geògrafs en els camps aplicats de l'anàlisi i la planificació territorial i de les seves tècniques instrumentals des d'una perspectiva professional, és a dir, de forma retribuïda, amb plena dedicació i amb estabilitat ocupacional, és recent a Catalunya, però durant els darrers anys ha experimentat un desenvolupament molt considerable.

La constatació del creixent nombre de geògrafs professionals i l'existència d'interessos i de problemes específics en aquest col·lectiu, unida a la manca d'un col·legi professional propi, va motivar que, a l'abril de 1988, es creés a Vilanova i la Geltrú l'Associació de Geògrafs Professionals de Catalunya, que inicialment prengué el nom d'Associació de Tècnics Geògrafs de Catalunya.

Els objectius de l'Associació tal com estan recollits als estatuts són, entre altres:

— La promoció i el suport de les activitats dels geògrafs en els camps aplicats de l'anàlisi geogràfica, la planificació territorial i en el desenvolupament de les disciplines instrumentals de la Geografia.

— La representació, el suport i la promoció dels interessos dels associats en el camp cultural, social, econòmic i professional.

— Donar a conèixer les activitats pròpies dels geògrafs en el camp de l'anàlisi i la planificació territorial i en les seves disciplines instrumentals.

— Facilitar l'intercanvi d'experiències entre els seus membres i l'aplicació de llurs coneixements i preparació, tant en matèries afins com en la seva pròpia especialitat professional.

Les activitats que realitza l'Associació en ordre a l'acompliment d'aquests objectius són la celebració de col·loquis oberts sobre l'experiència professional en geografia aplicada (urbanisme, planificació territorial, cartografia, delimitació territorial,...), tramesa de documentació —a l'espera de la confecció d'un butlletí—, assessorament en aspectes legals que afecten el lliure exercici de la professió i intervencions davant els organismes competents per tal de fer un seguiment de la provisió dels llocs de treball de geògraf en centres oficials.

També s'han celebrat cursos sobre tècniques i aplicacions cartogràfiques, impartits al col·legi de Doctors i Llicenciats, i conferències per a la difusió del vessant professional de la geografia, adreçats a estudiants de darrers cursos de carrera de les universitats catalanes i s'han editat unes tarifes orientatives per a l'exercici lliure de la professió.